

سیستم پشتیبانی برنامه‌ریزی

(اگر چه می‌شود؟ (What if ?

نویسنده : Richard E. Klosterman

برگردان: مرتضی آشنه‌در

خواهان مشارکت در امر برنامه‌ریزی هستند به نحوی که روش «برنامه‌ریزی برای» به روش «برنامه‌ریزی به همراه» مردم تبدیل گردد.

نتیجه این درخواستها نیز موجب ایجاد کنفرانسها و کوششهای جمعی و برنامه‌ریزی برپایه همکاری گردیده که به طور مستقیم مردم را نیز در فرآیند برنامه‌ریزی دخالت داده و در ایجاد حس مالکیت جامعه در برنامه‌ها و طرحهای توسعه‌ای که تهیه می‌شود کمک و همراهی می‌نماید.

سیستم "what if" سیستمی است متعامل که برپایه نقشه استوار است. این سیستم از اطلاعات GIS که قبلاً تهیه گردیده، یا در حال تهیه هستند، استفاده نموده تا زمینه برای آسانتر شدن و تسریع

آژانسهای عمومی که سرمایه‌گذاریهای زیادی را در امر GIS نموده‌اند بین دودسته گرفتار شده‌اند که این دو دسته عبارتند از:

الف) مسئولین

ب) بخش خصوصی

از طرفی مسئولین منتخب که مقدار زیادی از زمان و سرمایه خود را در این زمینه صرف کرده‌اند انتظاری بیشتر از تهیه نقشه و ارائه گزارشات مختلف دارند که خود این مسئله موجب ایجاد GIS یا سیستم اطلاعات جغرافیایی خاصی گردید که به آسانی کاربرد در امر برنامه‌ریزی باشد، و در حقیقت انجام عملیات برنامه‌ریزی بوسیله آن آسان گردیده است. در این راه همچنین از توانایی تحلیل فضایی و اطلاعات سیستم جهت کمک به عملکرد برنامه‌ریزی، نظیر آماده نمودن برنامه و همچنین ارزیابی آن استفاده شده است. از طرف دیگر، هم عامه مردم و هم گروههای علاقه‌مند به طور فزاینده‌ای

گرفتن عوامل محیطی (نظیر شیب و نوع خاک) را به منظور تعیین مناسبت‌های نسبی نقاط مختلف و همچنین تعیین اهمیت نسبی و مناسبت‌های عوامل متفاوت و نوع آن عوامل که مورد استفاده قرار گرفته، می‌دهد.

مدل فوق از این داده‌ها استفاده نموده و طی چند دقیقه نقشه‌ها و گزارشاتی را که نشان دهنده مناسبت‌های نسبی مکان‌های مختلف برای هر کاربردی می‌باشند، را ارائه می‌دهد.

تقاضا برای زمین در گزینه رشد مدل قرار می‌گیرد و به استفاده کننده از سیستم امکان تعیین عوامل متقاضی مصارف مختلف زمین در نقاط مختلف جهت آینده را ارائه می‌نماید. فرضیات رشد که بوسیله استفاده کننده تعیین می‌گردند می‌توانند مسائلی چون جمعیت پیش‌بینی شده، اشتغال در یک دوره پنج یا ده سال، ویژگی‌های مسکن آینده، چگالی تخمین اشتغال و میزان بهینه و مطلوب زمین کشاورزی و جنگل و حفاظت محیط زیست باشند.

الگوی کاربری آینده زمین در انطباق با تقاضاهای فرضی جهت کاربرد زمین و با توجه به فرضیات مناسبت‌های زمین در مدل تخصیص زمین در سیستم "what if?" مشخص می‌گردد. در این مرحله تقاضاهای پیش‌بینی شده برای مصارف زمین به تعاقب براساس قابلیت‌های نسبی و قابل استفاده برای هر کاربردی در طرح‌های توسعه زیر ساخت‌ها و کنترل کننده‌های کاربرد زمین به نقاط مناسب قابل دسترس تخصیص داده می‌شوند.

الگوی کاربریهای اراضی و متغیرهای مورد استفاده نظیر رشد جمعیت و اشتغال که برای دوره‌های پنج یا ده ساله پیش‌بینی گردیده‌اند، را می‌توان به صورت گزارشات و نقشه‌هایی که به راحتی قابل درک باشند ملاحظه نمود. وجه نظرهای دیگری جهت آینده نواحی را نیز می‌توان به سادگی از طریق بیان سناریوهای تعیین کننده مناسبت‌ها، رشد و تخصیص اراضی در ملاقات‌های عمومی به دست آورد. □

مهمترین، زمانبرترین و مشکلترین جنبه برنامه‌ریزی زمین فراهم گردد.

این سیستم یک بسته کامل برنامه‌ای می‌باشد که وظایف برنامه‌ریزی را کاهش می‌دهد و این درحالی است که انجام همین وظایف، به هفته‌ها یا حتی ماه‌ها وقت نیاز دارد تا کامل گردد ولی امور فوق به وسیله این سیستم به سرعت و به آسانی انجام می‌شود. سیستم فوق به راحتی قابل استفاده بوده و دارای قابلیت کاربردی آسان در راستای موضوعات سیاسی و اطلاعات GIS موجود می‌باشد و خروجیهایی در قالب گزارش‌ها و نقشه‌هایی که به راحتی توسط استفاده کننده قابل فهم باشند را ارائه می‌نماید.

همچنان که از نام این سیستم استنباط می‌گردد سیستم "what if" سعی در پیش‌بینی دقیق شرایط آینده ندارد چرا که این سیستم یک ابزار برنامه‌ریزی مبتنی بر سیاست است که می‌تواند در جهت تعیین اینکه اگر با توجه به آینده سیاست معین و یا فرضیات خاصی در نظر گرفته شود، چه روی خواهد داد، به کار برده شود.

انتخاب سیاست‌هایی که می‌توان آنها را در درون یک مدل جای داد شامل گسترش مرحله به مرحله است که از زیر ساخت‌های عمومی شروع و تا اجرای طرح‌های گزینه‌ای کاربرد زمین و همچنین قوانین منطقه‌بندی ادامه می‌یابد و می‌توان برای آینده فرضیاتی را در نظر گرفت و آنها را در مدل مورد نظر قرار داد. این فرضیات می‌توانند مسائلی چون روند جمعیتی در آینده ویژگی‌های خانوار و چگالی پیش‌بینی جهت توسعه باشند.

سیستم پشتیبان برنامه‌ریزی "what if?" الگوی کاربری زمین در آینده را در حقیقت با تعادل بخشی میان میزان ذخیره زمین و میزان تقاضا برای آن و با توجه به کنترل کننده‌های تخصیص زمین جهت استفاده کنندگان پیش‌بینی می‌نماید.

ذخیره و موجودی زمین مناسب جهت مصارف گوناگون در گزینه مناسبت‌های مدل جای می‌گیرد و به استفاده کننده اجازه در نظر
۵۲ / دوره نهم، شماره سی و پنجم